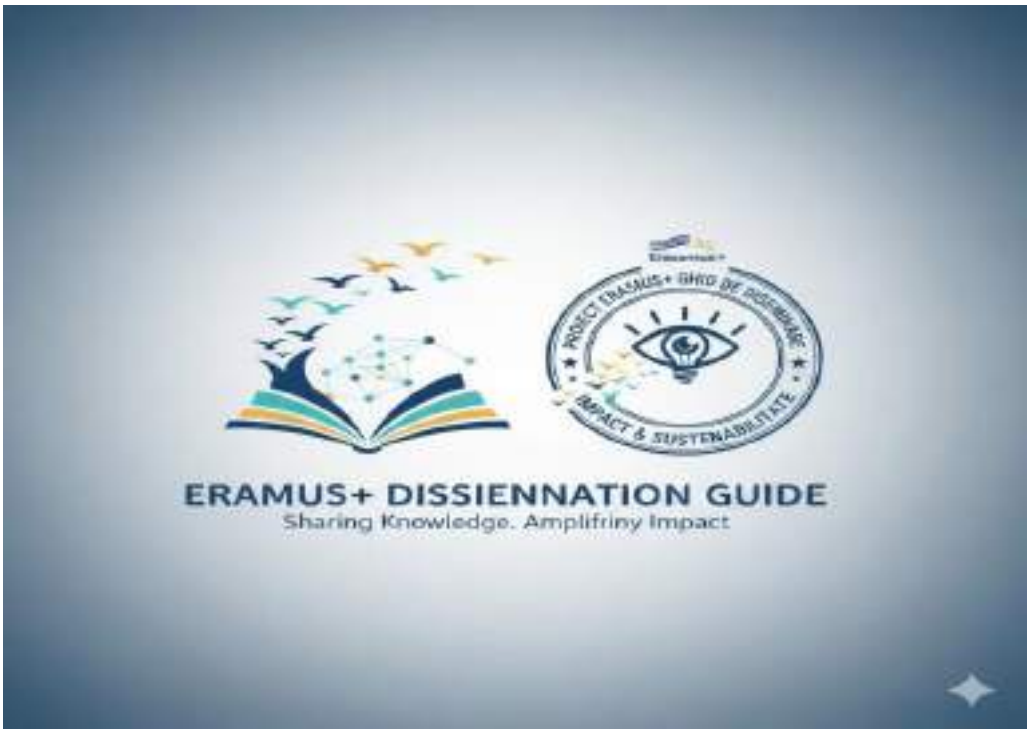
Împărtășim cunoașterea. Amplificăm impactul.

Publicație anuală de diseminare a proiectului Erasmus+

Limba de publicare: română și engleză

Suportul de publicare: Online, pe site-ul școlii: www.liceulcorbu.ro

Locul de publicare: LICEUL TEHNOLOGIC CORBU

Str. Principală 122, Corbu, Harghita

Anul de apariție al primului număr: 2026

Periodicitate: anuală

ANUL I, Nr. 1/ 2026

ISSN 3120-1636 ISSN-L 3120-1636

În loc de cuprins

Nr. crt	Titlul	Pagina	Autorii
1	Argument	3	Laurențiu Mirela
2	Agenda activităților anului 2025	4-5	Echipa de proiect
3	Exerciții de spargere a gheții	6-7-8-9	Elevii: Luca Spaciu, Paul Bloj, Vlad Dandu, Geanina Ciucanu
4	Activități	10-19	
4.1	Baltagul ca simbol al dreptății	10-11	Elevii: Darius Mureșan, Ștefan Barbu
4.2	Real versus fals, devoalăm știri	12-13	Elevii: Raul Țepeș-Focșa, Ioana Bârsan
4.3	În lumea poeziei	14	Elevii: Ioana Pașcu, Dorina Șandor
4.4	Răscrucea ritmurilor	15	Elevii: Georgiana Nistor, Nadia Bartiș Geanina Ciucanu
4.5	Atelier de poezie virtuală-Caligrame	16	Elevii: Ștefan Barbu, Darius Mureșan
4.6	Club de conversație interculturală	17	Elevii: Nadia Bartiș,Georgiana Nistor
4.7	Utilizarea inteligențelor multiple, la înțelegerea poemelor românești	18	Elevii: Flavius Grigoriu, Andrei Lupuleasa
4.8	Detectivii adevărului	19	Elevii: Ștefan Cătălin, Andrei Husariu
5	Natură, oameni, mediu	20	Gabriela Kovacs
6	Sfaturi pentru implementarea unui proiect Erasmus	21-25	Mariana Pascariu
7	Jurnal de călătorie	26-37	Mirela Laurențiu
8	Fișe de activitate- scanate	38-40	Elevii români

Caseta redacțională

Împărtășim cunoașterea. Amplificăm impactul.
Publicație anuală de diseminare a proiectului Erasmus+
Coordonator proiect: Mirela Laurențiu
Echipa de redacție:
Profesori: Mariana Pascariu /Gabiela Kovacs
Elevii: Darius Mureșan, Ștefan Barbu/ Nadia Bartiș/ Georgiana Nistor/ Raul Țepeș-Focșa/Dorina Șandor/ Geanina Ciucanu
Editor: LICEUL TEHNOLOGIC CORBU
Contact: gs.corbu@eduhr.ro

1. Argument

Un proiect Erasmus înseamnă nu doar îndeplinirea unor obiective, ci și o diseminare a activităților derulate, conform unei agende. Rezultatele îndeplinirii misiunii mobilităților devin un mod de a deschide porțile școlii, de a-i face cunoscut numele și renumele. Realizarea unui ghid de bune practici se impune ca un model particularizat. Se particularizează produsele proiectului, devin model pentru alții. De cele mai multe ori cei care propun activitățile sunt profesori. De această dată contribuția profesorilor este doar formativă. Oferă tematic, iar aplicarea derulării activității devine un mod prin care elevii participanți se implică.

Ceea ce învățăm pe lângă diseminarea activităților este profesionalizarea comunicării. Astfel realizăm că vom folosi corect logo-urile UE. Vom face mesaje diferite pentru elevi și profesori, părinți/comunitate. Se va eficientiza timpul, prin identificarea unor șabloane de comunicare, prin identificarea tipului de comunicare a informației, în funcție de grupul țintă. Se stabilește un calendar al evenimentelor, când , unde, ce, cui promovăm.

Ghidul devine o abordare riguroasă și metodică, ceea ce duce la o creștere a calității diseminării, dar și la un ghid de plecare pentru proiectele viitoare. Îndrumarul devine un instrument vizibil, durabila al unei experiențe. De ce îl dorim, tocmai pentru a eradica o prejudecată. Indiferent de locul din care plecă, școală mică, de sat, departe de marile orașe, aeroporturi, avem ceva de spus. Știm că suntem buni și lăsăm și altora mărturie. Rămânem tributari ideii că vom da samă de ale mele câte scriu, adică responsabili, creativi, conștienți de propria valoare și identitate.

Profesor coordonator Proiect 2025-1-RO01-KA121-SCH-000315256, Mirela Laurențiu

2. AGENDA ACTIVITĂȚILOR ANULUI 2025

Aceste activități au fost propuse de către echipa de proiect, ținând cont de obiectivele care trebuiau atinse, în urma dobândirii acreditării, a disponibilității și creativității echipei, a interesului elevilor. Așadar anul 5 de implementare este cel al ecologiei umane. De aceea obiectivele stabilite, precum și activitățile gândite pentru atingerea acestora, au fost inserate într-o agendă care a fost trimisă școlilor partenere. Din lista activităților propuse au fost stabilite activitățile comune, cu școlile partenere. Totuși elevilor noștri li s-a prezentat agenda, obiectivele, activitățile, iar aceștia ne-au propus activități.

Obiective

I. Limbaj ecologic: diversitate limbilor în lume. Angajamentul lor în protejarea patrimoniului cultural, al minorităților. Eradicarea globalizării unei limbi în detrimentul celor naționale.
II. Ecologie cognitivă. Relația între adevăr și politică, între demagogie și realitate, întrebări și răspunsuri despre relațiile umane. Pericolele aduse de dezinformare, dependență de media. Prejudicii legate de tipurile de comunicare, care distrug mediul înconjurător. Impactul asupra naturii
III. Ecologia umană: tipuri de comunicare, de la plante, animale, om, media. Interdependența și interacțiunea dintre ele

Activități pentru atingerea obiectivului I- Diversitatea lingvistică:

1. Seară de poezie sau povestire: Citesc poezii din limbile elevilor implicați sau povești. Urmăresc sunetul și limba.
2. Organizează un eveniment muzical: piese cântate sau instrumente din diferite regiuni. Explică sensul și semnificația melodiei.
3. Organizează o expoziție de caligrafie: scriere arabă, chineză, ebraică. Iau un text din literatura națională, îl transcriu în arabă, chineză, ebraică. Analizează similitudini și diferențe.
4. Realizează tablouri, caligrame, pentru a exprima o temă.
5. Identifică tablouri de artă inspirate de limbaj și comunicare.
6. Realizează hărți lingvistice.
7. Prezintă obiecte culturale reprezentative ale zonei/ țării.
8. Filme documentare despre biodiversitatea geografică a zonei/țării. Discuții despre asemănări deosebiri

a. Ateliere de scriere:

- Exerciții de spargere a gheții: Profesori pentru o zi: salut, fraze simple, elemente culturale asociate.
- Cluburi de conversație-cotidiană
- Ateliere de traduceri: broșuri informative, anunțuri publice
- Scriere de povestiri, piese de teatru, poezii

b. Activități de celebrare și promovare

- Sărbătorirea zilei limbii engleze: organizare de eveniment
- Concursuri și provocări: învățarea rapidă a unor poezii, fraze, în diferite limbi

Activități pentru atingerea obiectivului II: REAL VERSUS FALS

- Joc de rol cu articole de ziar. Se oferă 2 tipuri de știri, pe aceeași temă. Se identifică: tipul de limbaj, abordarea acesteia, impactul, emițătorul, receptorii, contextul. Pot fi știri din media, surse academice, bloguri. Discuții despre: sursa articolului, credibil sau nu.
- Analiza URL-atelier = recunoaște domenii: com/co
- Utilizarea imaginilor inverse: contextul imaginilor/știri scoase din context
- Verificarea tipurilor de autori(real/expert/autor de texte)
- Verificarea faptelor: dovezi, surse, limbaj emoțional
- Discuții despre influența percepției textului

Dezvoltarea gândirii critice:

- Joc de rol: avocatul diavolului –argumente pro/contra unor informații
- Tu ești Diavolul-scrii o știre falsă cât mai credibilă(titlul senzațional, imagine). Demontați-o explicând de ce e falsă
- Utilizarea tehnologiei în verificarea informațiilor: instrumente de verificare a faptelor/extensiilor/ platforme

Activități pentru atingerea obiectivului III: Ecologia umană

- Studii de caz: analiza impactului activităților umane asupra ecosistemelor locale: turism/biodiversitate
- Calcularea amprentei ecologice a școlii –crearea unui instrument pentru următoarele valori: indivizi/educație/consum de resurse/creare de resurse/ emisiile de carbon.
- Cartografierea resurselor locale: harta pădurilor, apelor, terenurilor agricole, terenuri arabile, zonelor industriale
- Învață cum se face: săpun de casă, dulceață
- Drepturile animalelor versus drepturile omului-decalog/ discuții
- Artă ecologică: tablouri din resurse naturale-expoziție

Echipa de proiect

3. EXERCIȚII DE SPARGERE A GHEȚII

Orice întâlnire presupune, mai întâi, alungarea unei ușoare stânjeneli. De aceea am provocat elevii să propună activități, prin intermediul cărora să găsim mijloace de a vorbi cu ceilalți. Astfel au apărut următoarele exemple:

A. Luca Spaciu propune: **Găsește pe cineva care...”**

B	I	N	G	O
Nu-mi place pizza	Joc fotbal	Nu imi place ciocolata	Mie frica de paianjeni	Am calatorit inafara Moldovei
Cant la un instrument	Imi place sa desenez	Beau cafea cu sare	Am fost inauntru la un castel	Am mai mult decat 3 frati sau surori
Nu imi place plaja	Am fost cu avionul	SPATIU LIBER	Imi place sa mananc branza	Am fost nascuta in luna lunie
Imi place sa mananc cartofi(ei) murat(i)	Calaresc cai	Sunt buna la matematica	Sunt alergica la pisici si la caini	Sunt inca in liceu
Culoarea favorita este portocaliu (orange	Am cinci sau mai multe animale	Iubesc sa coc biscuiti	Iubesc sa cant	Stiu sa joc volei

Durată: 15–20 de minute.
Mărimea grupului: 10–30 de participanți
Scop: Încurajarea interacțiunii și ajutarea participanților să descopere lucruri în comun
Materiale: • O fișă de lucru tipărită /una per participant)
• Pixuri sau creioane
Instrucțiuni:

1. Dați fiecărui elev o fișă de lucru cu o listă de subiecte distractive, cum ar fi: • Găsește pe cineva care are un animal de companie ; Găsește pe cineva care a fost pe un alt continent ; Găsește pe cineva care vorbește mai mult de două limbi ; Găsește pe cineva căruia îi place ananasul pe pizza ; Găsește pe cineva care are aceeași culoare preferată ca tine ; Găsește pe cineva care practică un sport ; Găsește pe cineva care are aceeași lună de naștere ca tine.

2. Participanții se plimbă prin cameră și vorbesc între ei pentru a găsi persoane care corespund subiectelor.

3. Când găsesc pe cineva, scriu numele acelei persoane lângă afirmație.

4. Scopul este de a completa toate spațiile libere (sau cât mai multe posibil) înainte de expirarea timpului.

5. La final, profesorul/facilitatorul poate pune câteva întrebări distractive cum ar fi:

„Cine a găsit pe cineva care a fost în mai mult de trei țări?” „Cine a descoperit pe cineva care are un geamăn?”

Co-funded by the European Union

B. Jocul propus de Paul Bloj- **Tonomat cu amintiri muzicale**

Durată: 15–20 de minute.
Mărimea grupului: 10–30 de participanți, așezați în cerc
Scop: Încurajarea interacțiunii și ajutarea participanților să descopere preferințele muzicale
Materiale: Telefonul
Instrucțiuni:
Facilitatorul propune niște teme muzicale: Muzica care te ajută să te concentrezi; Munca pe care o pui când muncești fizic; Melodia care îți îmbunătățește starea de spirit instantaneu- una mai bună; Melodia care poate deveni coloana sonoră a celei mai interesante zile din viața ta!
Participanții împărtășesc melodia cu fiecare vecin, motivând alegerea.
La final se propune alegerea unei melodii comune care să exprime starea de spirit a grupului!

Co-funded by the European Union

C. Joc propus de Vlad Dandu: **Două adevăruri și o minciună**

Durată: 15–20 de minute.
Mărimea grupului: 10–30 de participanți, așezați în bănci
Scop: Încurajarea interacțiunii și ajutarea participanților să descopere adevărul sau minciuna, dar și modalitatea de a comunica.
Instrucțiuni: Facilitatorul oferă instrucțiunile. Fiecare participant va formula 3 propoziții, dintre care două să fie adevărate și una falsă. Propozițiile pot fi și scurte narațiuni. Grupul va trebui să identifice minciuna. Pentru a fi mai relevant, facilitatorul va demonstra folosind pentru exemple:

- În munții României trăiesc urși! Mănânc baclava în fiecare zi, la Istanbul!
- M-am născut în orașul lui Dracula! Locuiesc în cartierul Topkapi!
- Colorez ouăle de Paște în roșu! Familia mea bea mai mult ceai decât apă!

Grupul identifică minciuna. Informațiile au caracter cultural. Fiecare membru va participa la joc. Apoi, aleatoriu facilitatorul va numi un elev care va trebui să spună, despre vecinul său adevărurile spuse.

Co-funded by the European Union

D. Joc propus de Geanina Ciucanu: **Mișcă-te și spune-ți numele!**

Durată: 15–20 de minute.
Mărimea grupului: 10–30 de participanți, așezați în cerc
Scop: Încurajarea interacțiunii și ajutarea participanților să recunoască membri grupului, dar și modalitatea de a comunica. Propozițiile sunt formulate în limba engleză!

Instrucțiuni: Facilitatorul oferă instrucțiunile:

- Fiecare participant Își spune prenumele. Apoi bate din palme, o singură dată! Grupul repetă numele și bate de două ori din palme. Următorul participant, cel din stânga facilitatorului, își spune și el numele, apoi bate din palme odată. Grupul va bate din palme de trei ori. La fiecare nume, se adaugă o bătaie de palme.
- La final, se poate verifica atenția grupului, facilitatorul bate din palme de …n ori, iar grupul trebuie să identifice persoana asociată bătăii și numele acesteia. E distracție, mișcare și atenție.

E. În vederea atingerii primului obiectiv : **Limbaj ecologic**: diversitate limbilor în lume, prin prezentarea unui obiect reprezentativ, atât la nivel cultural, cât și la nivel literar, elevii Ștefan Barbu și Darius Mureșan au propus următoarele activități, sub denumirea: **Baltagul – Simbol al dreptății arhaice și al spiritului românesc**:

1. **Meseria de Pastor (Oier) și Transhumanța**

Sarcina de lucru: „Drumul oii și dreptatea munteanului”

Obiectiv: Analiza modului în care baltagul, ca unealtă tradițională, se integrează în viața și valorile pastorale (transhumanța, credințele).

Sarcină specifică: Elaborează o **fișă de lucru** sau un **mini-eseu** în care să descrii:

a. Rolul baltagului ca unealtă esențială în viața de pastor (protecție contra fiarelor/hoților, tăiere de vreascuri, sprijin).

b. Compară modul în care baltagul lui Nechifor Lipan (folosit inițial ca unealtă și simbol al stăpânirii) devine, prin mâna lui Gheorghiță, instrumentul răzbunării și al restabilirii ordinii.

c. Cum se leagă acest act de dreptate arhaică de tradiția Mioriței și de etosul **pastoral** românesc.

2. Meseria de Pădurar (sau Muntean Vânător)

Sarcina de lucru: „Baltagul – Ecoul codrului și al legii vechilor”

Obiectiv: Cercetarea legăturii dintre baltag, mediul natural al munților (codrul) și spiritul de autonomie al munteanului.

Sarcină specifică: Realizează o **schemă sau o prezentare vizuală** în care să ilustrezi:

a. Baltagul ca simbol al **pădurarului/munteanului** – un om care trăiește în armonie, dar și în confruntare cu natura sălbatică (nevoia de a tăia, de a se apăra).

b. Identifică o scenă din literatură (sau creează una proprie, inspirată) în care baltagul este folosit pentru a marca un loc, a tăia lemne pentru foc sau a înfăptui un ritual în mijlocul codrului, subliniind legătura organică a munteanului cu **pădurea**.

c. Discută rolul acestui simbol ca apărător al proprietății și al onoarei în mediul aspru al **munților**.

3. Hora și Doina (Folclor și Tradiție)

Sarcina de lucru: „Ritual, ritm și răsunet- baltagul în folclor”

Obiectiv: Integrarea simbolului în manifestările culturale românești, evidențiind dualitatea sa (viață-moarte, bucurie-tristețe).

Sarcină specifică:

a. Doina: Compune (sau analizează) câteva versuri de **doină** în care **baltagul** apare ca un simbol al suferinței sau al destinului. De exemplu: "Baltag, martor mut al frăției, / Spune-i tu cum Nechifor muri."

b. Hora: Descrie o scenă de **horă** la o nuntă sau sărbătoare (similar celor din roman) și explică cum prezența baltagului (ca obiect decorativ sau ținut de un flăcău) adaugă un element de solemnitate, de avertisment, sau de forță masculină spiritului festiv.

4. Spiritul Românesc (Legea, Tradiția și Identitatea)

Sarcina de lucru: „Vitoria Lipan și reînvierea legii strămoșești”

Obiectiv: Recunoașterea baltagului ca simbol al perenității, al păstrării identității și al reînvierii morale.

Sarcină specifică: Creează o **analiză comparativă** între:

a. Baltagul ca simbol al legii scrise (justiția modernă, birocratică) și nescrise.

b. Baltagul ca simbol al dreptății tradiționale, al ordinii cosmice restabilite de Vitoria Lipan.

c. Argumentează de ce Vitoria, prin folosirea baltagului, devine un exponent al spiritului românesc autentic (al „spetei”, cum spun criticii), care își asumă rolul de judecător și de păstrător al rânduielii, depășind pasivitatea din Miorița.

d. Concluzionează despre semnificația finală: Baltagul nu e doar armă, ci o emblemă a identității și a valorilor nescrise ale poporului.

Co-funded by the European Union

E. În vederea atingerii obiectivului al doilea: **REAL VERSUS FALS,** pentru a devoala diferența dintre o știre falsă și una reală, elevii **Ioana Bârsan și Raul Țepeș Focșa**

Crearea contextului: Bună, muritorule, sau mai bine zis, bun venit în **iadul dezinformării**! Eu sunt **Diavolul**, și tocmai am creat o știre falsă perfectă ca să arunc lumea în haos.

Știrea Falsă- Titlu Senzațional

EXCLUSIV: O GAURĂ DE VIERME S-A DESCHIS PE STADIONUL NAȚIONAL! PORTAL CĂTRE O ALTĂ DIMENSIUNE DEZVĂLUIT ÎN FAȚA FANILOR TERIFIAȚI!

Imaginea ar fi un **montaj grosolan, dar convingător** (pentru cei neatenți), care arată:

1. **Stadionul Național** (sau un stadion mare, cunoscut) în prim-plan.
2. Un **vârtej de culoare închisă/violet**, ca o gaură neagră sau un portal SF, suprapus în mijlocul terenului.
3. Câțiva **oameni mici, neclari, care fug** sau arată panicați, pentru a amplifica drama.

Textul Știrii (Extras)

„Panică totală! În timpul unui meci amical, chiar sub ochii a mii de spectatori, iarba a început să se înnegrească, iar un portal uriaș, cu o energie necunoscută, a rupt realitatea. Surse din interiorul clubului, care au dorit să-și păstreze anonimatul de frica represaliilor, susțin că Guvernul mușamalizează incidentul, iar experți în fizică cuantică confirmă: este o gaură de vierme, un portal prin spațiu-timp. Suntem vizitați! Lumea nu va mai fi la fel!"

Demascarea (Verificarea Falsității)

Dar pentru că sunt Diavolul și îmi place să mă joc, iată cum ai putea, ca un muritor isteț, să demonstrezi că această capodoperă a minciunii este, de fapt, o **farsă jalnică**, folosind instrumente de bază de **fact-checking**:

1. Verificarea Imaginii (Cel mai simplu)

- **Instrumente: Google Reverse Image Search** (Căutare după imagine), **TinEye**.
- **Demonstrație:**

-Ai încărca imaginea în oricare dintre aceste instrumente.

-**Rezultatul ar arăta:** Imaginea originală a stadionului (probabil o poză de la un meci vechi sau de la inaugurare) și/sau imaginea portalului (o poză de pe un site de *stock* de imagini SF sau dintr-un film).

-**Concluzie:** Este un **montaj** (*Photoshop* sau similar). Cele două elemente (stadionul și vârtejul) nu au apărut niciodată împreună.

2. Verificarea Sursei și a Credibilității

- **Instrumente:** Căutare pe Google a **„evenimentului”** și **verificarea surselor media majore**.
- **Demonstrație:**

-Ai căuta: *"gaură de vierme Stadionul Național"* sau *"portal pe stadion București"*.

-**Rezultatul ar arăta: Niciunul** dintre site-urile de știri serioase (cele care nu publică știri SF) nu a raportat incidentul. Ar apărea doar sursa mea falsă și, eventual, postări pe rețelele sociale.

-**Concluzie: Lipsa de acoperire** din partea presei credibile și a agențiilor de presă (AGRPRES, Reuters etc.) indică faptul că evenimentul este **inexistent**. Un astfel de eveniment major ar fi știrea #1 globală.

3. Verificarea Datelor (Context și Logică)

- **Instrumente: Google Maps** (pentru a vedea unde e stadionul, context), **Verificarea programului meciurilor** (dacă e menționat un meci).
- **Demonstrație:**

-Știrea menționează un **„meci amical”**. Ai căuta în programul oficial al echipei/stadionului (sau pe site-uri de sport) să vezi dacă a avut loc un meci la data/ora respectivă.

-**Rezultatul ar arăta: Nu a fost programat niciun meci** la acel moment, sau meciul a fost anulat/s-a desfășurat normal.

-**Concluzie: Lipsa de context faptic concret** și logica ruptă de realitate (*gaură de vierme*!) arată că este o **fabulă**.

G. În lumea poeziei.- activitate pentru a sublinia diversitatea lingvistică, sarcinile au fost propuse de **Ioana Pașcu și Dorina Șandor**

Obiectiv: Realizarea unor materiale prin intermediul cărora să subliniem rolul și importanța poeziei naționale, la nivel internațional

Sarcina de lucru:

1. Se ia o poezie românească, un pastel de toamnă, se citește. Apoi se caută pentru fiecare vers/ imagine artistică/figură de stil o imagine vizuală: fotografie/desen, care să exprime ideea. Se realizează un montaj, astfel încât poemul să aibă coerență. Se identifică și o muzică relevantă. Pentru a putea fi mai ușor percepută, versurile vor fi traduse în engleză. Prezentarea poeziei poate să conțină, și o explicație relevantă referitoare la autor, tema poeziei, idee poetică. Toate acestea vor fi succinte și concise.

2. Poezia va fi recitată de către autorul filmulețului.

3. Se dau fie teme: iubire, oraș, natură, călătorie, etc. Și cuvinte cheie. Pe echipe se realizează un catren. Echipa prezintă poemul, iar spectatorii vor ghici tema. Poezia creată, va fi tradusă în limbile celor din echipă.

H. Organizarea unui eveniment care îmbină culturile muzicale ale României, Turciei și Spaniei este o idee fascinantă, deoarece toate cele trei țări împărtășesc o pasiune pentru ritmuri vibrante și instrumente tradiționale cu rădăcini istorice comune. Propunem un plan detaliat pentru un atelier interactiv intitulat „**Răscrucea Ritmurilor**”, activitate inițiată de **Nadia Bartiș și Georgiana Nistor, Geanina Ciucanu**

1. Conceptul Evenimentului

Scopul este crearea unei punți culturale. Participanții nu doar ascultă muzica, ci înțeleg cum instrumentele și ritmurile au călătorit prin istorie.

Sarcini:

1.Se realizează un material, documentat despre doina românească,-= spiritul pastoral sistemul makam turcesc, mandolină= spiritul soarelui italian, flamenco= ritmicitatea și pasiunea dansului.

2. Se prezintă instrumente specifice, pentru tehnică, construcție și interpretare: nai, cobză, fluier, saz, darbuka, ney, chitară clasică, cajon, castaniete, pian, vioară, ocarină.

3. Pașaport muzical: Se realizează niște cartoane, desenate, pentru instrumente. Fiecare participant va primi un pașaport muzical, în care va nota curiozități despre fiecare zonă, în care se folosește. (Exemple de cartoane: sunetul munților= doină de nai, bazarul= un solo la darbuka, piațetă= ritmul napolitan, focul din Sevillia=chitară pe ritmuri de flamenco).

4. Atelierul de ritm: Participanții sunt împărțiți în grupuri și învață bătăi elementare: Ritmul 2/4 românesc (specific horei), Ritmul 9/8 turcesc (ritmul Aksak, specific dansurilor anatoliene), Compás-ul de 12 timpi (specific pentru Bulerías sau Soleá în Spania).

5. Crearea unui ritm comun: Apelând la muzicieni sau AI, se va crea o melodie comună, cu ritmuri diferite, cântată la instrumente diferite (Exemple: O melodie de bază românească, acompaniată de o chitară spaniolă și percuție turcească.)

Co-funded by the European Union

I.Atelier de poezie virtuală- Caligrame- Atingerea obiectivului: scriere creativă. Activitate propusă de **Ștefan Barbu și Darius Mureșan**.

Obiective specifice:

- Explorarea legăturii între înțelesul cuvântului și forma sa vizuală;
- Dezvoltarea motricității

Sarcini de lucru:

1.Se dau concepte scurte: dor-inimă sau drum, cafea(kahve)-ceașcă, soare(sole)-rază, vânt (viento)-linii curbe, cer(nor)-forma unui nor. Se creează o situație de comunicare care să exprime conceptul, apoi se desenează!

2.Se dau cuvintele:

limbă	Cuvânt	Înțeles	Formă sugerată
română	lună	moon	cerc/seceră
turcă	deniz	mare	valuri
italiană	amore	dragoste	inimă
spaniolă	flor	floarea	petale
engleză	tree	copac	trunchi și coroană

a. Se desenează, cu creionul, conturul formei alese!
b. Se scrie textul: poeziei- un gând, sau un cuvânt care se poate repeta, pe linia conturată
c. Se pot amesteca cuvintele, în limbi diferite. Se prezintă caligrama!

3.Se dau frazele: Viața e un vis, Cerul este al tuturor, La dolce vita, Lumina vine din interior, Strălucirea o dau stelele/ La vida es un sueno, Gokyuzu herkensindir, La vita dolce, rain is just falling stars, Pădurea adoarme sub mantia lunii., Deniz dalaglari kalbimbe-Valurile mării șoptesc în inima mea, Il vento ball trag li alberi-Vântul dansează printre copaci, Soarele sărută pământul uscat+ El sol besa la tierra seca! Stars are the eyes of night+ Stelele sunt ochii nopții., Visul e o pasăre fără cușcă, Iubirea este o mare infinită. Speranța este o floare rară. Îmi scriu drumul în nisip. Iubirea este limbajul luminii. Cafeaua neagră trezește dimineți uitate. Cărțile sunt porți deschise spre alte lumi. Viața este o călătorie dulce.

Se realizează o caligramă, care să exprime . Se pot combina cuvinte din limbi diferite.

4. Cuvântul călător: Scrieți cuvântul libertate, în limba voastră, sub forma unei păsări în zbor
5. Amprenta culturală. Faceți o listă de cuvinte, în propria limbă. Spuneți-le!. Alegeți-le pe cele care vă plac cum sună, în limba celuilalt. Desenați-i înțelesul!

Co-funded by the European Union

6. Desenați flori. Pe fiecare petală, scrieți gânduri în limbi diferite.

J. Club de conversație interculturală, pentru a stimula învățarea limbilor străine și a construi punți, între elevi români, turci, spanioli, italieni, activitate propusă de **Nadia Bartiș și Georgiana Nistor.**

1.Prieteni falși-cuvinte gemene : fiecare grup va desena un copac, în care rădăcina este sensul, iar ramurile devin cuvinte din limbile respective (exemple: pâine, pane, pan; floare/fiore/fluor; ciorap, cutie)

2.Harta gesturilor: Se dau următoarele expresii: Mâncarea este delicioasă. Nu știu. Vino aici. Ești nebun? Exprimă propoziția, fără să spui cuvintele, prin gesturi. Arată gesturi specifice din țara ta. Verifică dacă la ceilalți au aceeași semnificație.

3.La piața internațională. Fiecare țară are un stand, cu produse specifice, reale, sau prin imagini. Cumpărătorul trebuie să folosească o formulă de politețe, din limba celuilalt. Se vor exersa inclusiv formulele de salut și numerele, prin prețurile produselor.

4.Supraviețuirea. Sunteți un grup de prieteni, cu un buget limitat, care trebuie să aleagă o singură destinație din 4 propuneri: București, Istanbul, Roma, Madrid. Fiecare participant își va vinde orașul, prezentând cel mai cool loc de ieșit (street food, parcuri, cluburi). Se folosesc argumente și comparații. Poți folosi telefonul să pregătești prezentarea:

5.Întrebări-Focus grup:

a. Cum e tik-tok, în țara ta? Ce influenceri urmărești? De ce?
b. La ce oră începi orele, la ce oră termini? Cât de stricți sunt profesorii cu telefoanele? La ce vârstă au voie să iasă elevii în oraș seara? Până la ce oră?
c. Ce piesă muzicală este nr. 1, acum la tine în țară.
d. Scrie despre fiecare țară 2 adevăruri și 1 stereotip fals. (Exemplu: Toți credem în vampiri. Suntem foarte ospitalieri. Mâncăm mămăligă la micul dejun.)

Co-funded by the European Union

K.UTILIZAREA INTELIGENȚELOR MULTIPLE, pentru a atinge obiectivul Diversității lingvistice, promovând poezia românească, activitate propusă de elevii **Andrei Lupuleasa și Flavius Grigoriu**

1. Se dă textul: Nu e nimic și totuși e/ O sete care-l soarbe/, E un adânc asemene/Uitării celei oarbe..(Luceafărul de Eminescu)
2. Se traduce în engleză.
3. Se cere:

a. Realizați un cvintet, care să exprime ideea poetică, pe structura: Titlu, 2 adjective, 3 verbe, o propoziție de 4 cuvinte, un substantiv-concluzie.

		Titlu		
adjectiv				
verb				
Propoziție				
Concluzie				

b. Realizează un grafic, prin care să exprimi apariția universului. Scrie o formulă matematică pentru stingerea universului.

c. Găsește o melodie care să exprime ideea versurilor. Explic-o!

d. Desenează imaginea pe care o vezi în versurile date.

e. Ce temperament are Creatorul atunci când facilitează nașterea universului?

f. Mimează scena nașterii, evoluției și stingerii universului.

g. Definește relația dintre omul efemer și cosmos, raportat la secvența poetică!

h. Definește nimicul: nu e nimic și totuși e!

Co-funded by the European Union

L. Detectivii adevărului, activitate pentru atingerea obiectivului Ecologie cognitivă, activitate propusă Cătălin Ștefan și Andrei Husariu pentru atingerea obiectivului:

ID INVESTIGATION DISCOVERY

Obiectiv: Dezvoltarea gândirii critice și a capacității de a identifica știrile false prin inginerie inversă

1.Jocul adevăr sau mit . Se dau afirmațiile : În Spania se doarme siesta obligatoriu prin lege. Castelul Bran este singura reședință a lui Dracula. Lolita e cea mai bună cântăreață de manele din industria muzicală românească! (Titlu, declarația creator, declarație producător muzical)

- Grupul trebuie să ghicească dacă este real sau un stereotip.

2. Laboratorul Fake news. Se dă subiectul: Introducerea unei uniforme școlare europene obligatorii. Înlocuirea pauzei de prânz cu o pastilă nutritivă.

- Creați un titlu senzațional care să exprime furie sau entuziasm!
- Adaugă o imagine, construită cu AI!
- Inventează o declarație de le un expert fictiv care să susțină ideea !

3.Folosește metoda SIFT, pentru a identifica:

STOP TE OPREȘTI. Ce provoacă emoție.

- Investigație. Cine este autorul.
- Fiind: Cine este cel care infirmă, confirmă sursa.
- Trace. Urmărește contextul imaginii
- Faci un poster: despre responsabilitate în online.
- Gândește înainte să crezi! Verifică! Compară!

Co-funded by the European Union

M. Natură, oameni, mediu-activitate propusă pentru atingerea obiectivului 3, de către profesor Gabriela Kovacs

1. Se identifică amprenta ecologică, cu scopul de a sublinia rolul obiceiurilor umane, prin:

a. Aplicarea unui chestionar Kahoot.

b. Ierarhizarea participanților

c. Identificarea elementului care influențează cel mii puțin amprenta ecologică.

d. Discuții referitoare la proastele obiceiuri ale omului, prin care este crescută amprenta ecologică.

e. Crearea unui poster, pe echipe cu obiceiurile bune pentru păstrarea amprentei ecologice.

f. Scrierea unui decalog.

g. Prezentarea unui obicei cultural specific țării, dintr-un domeniu: alimentar, meșteșuguri, locuințe, sărbători. Identificarea asemănărilor/diferențelor culturale.

h. Scrierea unor propoziții despre obiceiurile observate, prin construirea unui copac al obiceiurilor sănătoase.

I. Joc de rol: Scrierea unui scenariu pe tema: Planeta care plânge, Pământul are glas. O zi fără natură. Copacii ne-au vorbit. Pădurea pierdută. Interpretarea textului.

h. Manifestul tinerilor pentru o lume verde.

Co-funded by the European Union

N. Sfaturi utile pentru implementarea unui proiect Erasmus+ – Educație școlară (KA121)

Am conceput acest material ca instrument practic pentru școli acreditate Erasmus+ care implementează un proiect KA121. Include sfaturi concrete și pași din experiența proiectelor de mobilitate derulate de Liceul Tehnologic Corbu în cadrul acreditării Erasmus + atât pentru proiecte de educație școlară (SCH), cât și pentru formare profesională (VET).

1. Înțelegerea cadrului KA121

KA121 se adresează instituțiilor **acreditate Erasmus+**, ceea ce presupune:

- existența unui **Plan Erasmus** aprobat;
- implementarea anuală a mobilităților în acord cu obiectivele strategice ale instituției;
- accent pe **calitate, impact și sustenabilitate**.

Sfat-cheie: Reveniți constant la Planul Erasmus – acesta este „busola" proiectului.

2. Organizarea echipei de proiect

2.1. Structura echipei

Recomandat: **RESPONSABILUL DE PROIECT să fie directorul școlii**, deoarece el semnează toate contractele și documentele de mobilitate și răspunde în final pentru buna implementare prin semnarea Raportului Final.

- **COORDONATOR DE PROIECT**: un coordonator bun:

☞ **înțelege Planul Erasmus al școlii**: vede proiectul ca parte din dezvoltarea instituției, nu ca activitate izolată;

☞ **știe *de ce* se face fiecare mobilitate, nu bifează mobilități, construiește schimbare:** conform cu obiectivele propuse în aplicația de acreditare, adaptate nevoilor strategice identificate;

☞ **nu e doar *„omul care face toate hârtiile"*, ci motorul, liantul și garantul calității**: are abilități bune de organizare, planifică din timp (Plan de implementare), respectă termenele (Diagrama Gaant), urmărește îndeaproape realizarea activităților (Plan de monitorizare), Promovează o comunicare clară și empatică atât cu organizațiile partenere, cât și cu participanții, părinții și terții (Plan de diseminare și comunicare), anticipează problemele (Plan de riscuri) și ține evidența documentelor și a bugetului (Dosarul proiectului);

☞ **își alege atent echipa și asigură un leadership colaborativ:** implică echipa-nu controlează tot, delegă responsabilități, încurajează inițiativa, valorifică punctele forte ale colegilor, gestionează situații sensibile (emoții, stres, conflicte).

👉 **are o bună capacitate de rezolvare a problemelor**: reacționează rapid la situații neprevăzute, ia decizii informate, caută soluții - nu vinovați, știe când să ceară ajutor (**Agenția Națională**- partener de încredere – cu experți mereu deschiși spre sprijin și îndrumare pertinentă).

- **RESPONSABIL FINANCIAR**- este „coloana vertebrală" a proiectului:

👉 **este riguros și atent la detalii:** verifică documente cu răbdare, observă mici erori care pot deveni probleme mari;

👉 **Cunoaște regulile financiare Erasmus+** înțelege structura bugetului (costuri unitare, categorii), știe ce este eligibil și ce nu, respectă ghidul și contractul de finanțare.

👉 **Nu improvizează, ci aplică reguli:** banii publici cer maximum de responsabilitate, nu spune doar „nu se poate", ci explică „cum se poate corect"

👉 **Este deschis spre învățare:** urmărește actualizări Erasmus+, cere clarificări când e nevoie, își actualizează constant cunoștințele „*Regulile se pot schimba — oamenii buni se adaptează".*

- **RESPONSABIL MOBILITĂȚI / LOGISTICĂ**- omul care face ca mobilitatea să *funcționeze fără sincope*. –

👉 **Foarte bine organizat** – ține sub control transport, cazare, documente, verifică date, ore, nume, rezervări

👉 **Bun comunicator** – ține legătura cu participanți și partener, rezolvă situații neprevăzute, gestionează stresul mobilităților

👉 **Responsabil** – se asigură că toți sunt în siguranță, găsește alternativ, oferă suport înainte, în timpul și după mobilitate

👉 **Spirit de echipă** – colaborează strâns cu coordonatorul

- **RESPONSABIL DISEMINARE ȘI IMPACT** - omul care face ca rezultatele proiectului să fie **vizibile, înțelese și folosite**

👉 **Bun comunicator** – transmite clar mesajele proiectului, găsește forme atractive de diseminare

👉 **Orientat spre impact** – nu se limitează la „postări", urmărește rezultate, planifică activități de diseminare, cu abilități digitale – site, social media, prezentări

👉 **Capacitate de sinteză** – transformă experiențe în mesaje clare

👉 **Atent la cerințele Erasmus+** – vizibilitate, logo, mențiuni, cu gândire strategică – asigură sustenabilitatea rezultatelor

2.2. Claritatea rolurilor

- stabiliți responsabilități scrise;
- creați un calendar intern;
- organizați ședințe periodice (scurte, dar regulate).

Bună practică: un folder comun (Drive/Teams) cu toate documentele.

3. Planificarea mobilităților

3.1. Selecția participanților

- criterii transparente și documentate;
- corelate cu obiectivele Planului Erasmus;
- proces echitabil și incluziv;
- asigurați o marjă suficientă de rezerve.

3.2. Alegerea partenerilor

- organizații relevante pentru obiectivele propuse;
- comunicare clară și constantă;
- acorduri scrise (Mobility Agreement).

4. Pregătirea participanților

4.1. Pregătire pedagogică

- obiective clare de învățare;
- legătura cu activitatea la clasă;
- instrumente de reflecție (jurnale, fișe).

4.2. Pregătire lingvistică și culturală

- sesiuni introductive;
- resurse online (OLS, aplicații);
- discuții despre diferențe culturale.

4.3. Pregătire administrativă

- asigurări;
- documente de călătorie;
- proceduri de urgență.

5. Implementarea mobilităților

- mențineți contact permanent cu participanții;

- documentați activitățile (foto, video, note);
- monitorizați atingerea obiectivelor;
- colectați feedback pe parcurs.

Sfat practic: desemnați un „responsabil de mobilitate” pentru fiecare grup.

6. Recunoașterea și validarea rezultatelor

- certificate Europass Mobility;
- adeverințe / portofolii de competențe;
- integrarea rezultatelor în evaluarea profesională;
- activități demonstrative la nivelul școlii.

7. Management financiar și administrativ

- respectați liniile bugetare aprobate;
- păstrați toate documentele justificative;
- monitorizați cheltuielile periodic;
- corelați activitățile cu bugetul.

Atenție !!! eligibilitatea cheltuielilor este esențială.

8. Diseminare și impact

8.1. Diseminare

- activități interne (consilii, ateliere);
- site-ul școlii și social media;
- presa locală;
- evenimente educaționale.

8.2. Impact

- asupra profesorilor;
- asupra elevilor;
- asupra culturii organizaționale;
- asupra comunității locale.

9. Monitorizare, evaluare și raportare

- indicatori clari de succes;
- chestionare și reflecții;
- raportare corectă și la timp;
- lecții învățate pentru următorul an KA121.

10. Sustenabilitate

- integrarea bunelor practici în curriculum;
- continuarea parteneriatelor;
- formarea de noi echipe;
- folosirea rezultatelor pe termen lung.

Concluzie

Un proiect KA121 reușit nu înseamnă doar mobilități bine organizate, ci **schimbare reală în școală**. Planificarea, comunicarea și reflecția constantă sunt cheia.

Aceste sfaturi le putem:

- adapta pentru **un anumit tip de școală** (primar/gimnazial/liceu),
- simplifica pentru **cadre didactice debutante în Erasmus+**,
- transforma într-un **manual intern al școlii**,
- sau completa cu **check-listuri, modele de documente, calendar de implementare ori exemple concrete**

Mariana Pascariu

Co-funded by the European Union

O. Un model de jurnal de călătorie, gânduri împărtășite de profesor Mirela Laurențiu

Rolul consemnărilor: sunt inserate nu doar impresiile participanților, ci și date din cultura și istoria orașului. Apar descrieri ale activităților derulate la școală. Devin o bună resursă, pentru oricine are nevoie de date. Totodată e un mijloc de diseminare a informației.

Orice călătorie înseamnă un mod de a descifra lumea, mersul, lucrurilor, de a cunoaște. Orașul a fost mereu o atracție fascinantă. Când spui Turcia, de fapt te gândești la Istanbul. Îl știi din filme, din cărți, dar alta e să îl vezi în realitate. Numele orașului e străvechi. În antichitatea greacă era Byzantion, apoi Constantinopol. Pentru o perioada a fost capitala imperiului roman de răsărit. E o arie de șapte coline. Turcii au construit pe fiecare colină câte o moschee. **Istanbul** este cea mai mare concentrare urbană a Turciei și singurul megalopolis din lume întins pe două continente. În vechile texte românești, orașul era numit *Țarigrad, Stanbul, Stambul, Înalta Poartă* sau *Poarta.* Astăzi, și-a pierdut identitatea de capitală a Turciei, dar rămâne cel mai mare centru economic al țării. Populația lui e aproape cât cea a României. Cea mai mare parte a cartierelor sale se găsesc pe pintenul din extrema sud-estică a Europei, despărțită de cele asiatice prin Marea Marmara și Strâmtoarea Bosfor. Pe partea europeană, golful adânc Cornul de Aur desparte cartierele europene în două sectoare: vechiul Constantinopol, la sud, și Orașul Nou la nord, cu cartierele Karaköy (Galata), Beyoglu (Pera), Katabaș, Taksîm, Beșiktaș, Ortaköy și altele mai noi, întinse în adâncul uscatului sau de-a lungul Bosforului. Peste ape, pe malul asiatic, se află vechiul Scutari (Üsküdar), cu o seamă de alte cartiere mai noi, întinse pe țărmul Mării Marmara, spre sud și pe cel al Bosfor-ului. Pe malul asiatic era și cartierul Pendik. Acesta se află în regiunea istorică Bitinia, la o distanță de 42 de kilometri de centrul istoric. E o lume, în altă lume. Acolo, am ajuns cu autobuzul, plecând din București, într-o duminică. Am avut parte de un răsărit de soare, pe Podul Halic. Cornul de Aur și-a arătat măreția, scăldat de răsărit. Odată trecut podul, am început să admirăm siluetele de sticlă ale construcțiilor contemporane, mărețe, impunătoare, impresionante. Lângă ele, turlele moscheelor. Am ajuns la complexul rezidențial, unde am fost cazați. Păream că facem parte dintr-un bloc de garsoniere. Cum foamea a început să ne dea târcoale, am avut o primă oprire la o cafenea, cu iz de bibliotecă. Aici am intrat într-o atmosferă italiană, prin gustul cafelei, a croissantelor, a muzicii. A fost relaxant și impresionant. Mintea noastră a început să se rotească între valorile europene și cele asiatice, între istorie și prezent. O scurtă plimbare, prin centrul nostru, ne-a arătat că orașul e viu, tânăr, are parfum de vechi și nou. Am reușit să despachetăm. Ne-am luat apă, am reușit să facem comparație cu alimentele din magazinele lor, cu ale noastre. Am văzut ce putem lua pentru acasă. Ne-am exprimat două dorințe: kebab și centrul istoric. Turcii își îndeplinesc cu zâmbetul pe buze, orice dorință. Sunt atenți, zâmbitori. Am fost purtați spre un mic restaurant. Acolo, am fost curioși să degustăm mâncarea specifică turcească. Am dat peste picant, gura îți lua foc. O puteai stinge cu airan ori iaurt cu mentă. Înainte de a primi meniul principal, masa s-a umplut cu numeroase farfurii: salată, roșii, ardei iute, ori năut, turte. Te poți sătura doar cu acestea. Apoi, au apărut platourile cu carne. Aici opiniile au fost împărțite; fiecăruia i-a plăcut altceva. Am învățat că pentru a nu risipi, e bine să luăm câte doi un platou. Finalul apoteotic a aparținut cataifului deosebit de dulce. Apoi din nou călători, în traficul infernal, de week-end al marelui oraș. Pentru a scurta

drumul, șoferul ne duce pe sub tunelul de sub mare. Nu știe engleză, dar Google translate devine o aplicație care șterge barierele lingvistice. Din tunel, reținem: yavaș, ceea ce înseamnă cătinel. Avem primul impact, cu socoteala de acasă care nu se potrivește cu cea din târg. Ne poartă pe străzi. Prima oprire la Moscheea lui Suleiman. Clădirea construită după îndrumarea celebrului arhitect Mimar-Sinan. Are o poveste spectaculoasă ca și a sultanului care a ctitorit-o. Arde la 1600, cutremurul din 1766 îi deteriorează cupola, pe timpul Primului Război mondial e folosită ca depozit și explodează o grenadă, ceea ce provoacă un alt incendiu. Noi vedem construcția restaurată de la 1956. Curtea moscheii este una excepțională fiind decorată cu coloane de marmură, granit, porfir și peristil. La cele patru colțuri ale curții se află cele patru minarete. Tot în curte, în spatele moscheii, se află două mausolee unde sunt îngropați familii de sultani, ai lui Sulimam cel Mare. De asemenea, tot aici se află și mormântul arhitectului Sinan, cel care a proiectat planul moscheii. Datele le aflăm citind informațiile. Curtea exterioară ne oferă și perspectiva asupra Bosforului. Cum în primăvară, Ștefan plănuia obiectivele, în Bastionul Pescarilor, din Budapesta, acum nu sărim momentul . Îl imortalizăm: Darius și Ștefan viitorii absolvenți, împreună cu cele două profe. Deschidem obiceiul pantofilor: de câte ori ne desculțăm să intrăm în moschei, avem grijă să avem încălțămintea cu noi. Apare teama să nu rămânem desculți, în Istanbul. Trecem pentru a doua oară pe sub Apeductul lui Valens. Prima oară l-am întrezărit mergând spre Moscheea lui Suleiman. E o construcție impresionantă care a ajutat la alimentarea cu apă a orașului. Arcade vechi, te fac să te întorci în timp, chiar dacă tu treci pe acolo în mașină. Apoi ajungem pe strada ce te duce la Turnul Galatei. Urcușul prin cartierul Galata până la turn este anevoios, din cauza pantelor foarte înclinate și a aglomerației. Ca să vezi panorama, ar trebui să stai la o coadă de trei ore. Exclus. Nu vrem de la noi imposibilul. Vrem o înghețată, dar nu găsim ceva care să ne aline setea. E foarte cald, mult peste ceea ce ne-am așteptat sau am lăsat acasă. Vedem podul Galatei, Podul Ataturk. Trecem pe lângă stadionul echipelor de fotbal reprezentative, vorbim despre Hagi, Palatul Dolmabache. Avem oprire la bazarul de condimente. Aromele fascinante de scorțișoară, chimen, șofran, mentă, cimbru și orice alte plante medicinale și condimente imaginabile umplu aerul, chiar înainte de a intra în bazarul de mirodenii. Mirosul puternic din aer adaugă mult la vivacitatea spațiului și îl face mai captivant. Între timp degustăm ceaiuri de plante, rahat, bomboane. E un spațiu exotic care te face să te simți altfel. Și admiri marea, de departe, din microbuz. E aglomerat și nu găsești loc de parcare. Pentru o doză de nou, șoferul ne lasă în preajma pieței Taksim. E una dintre cele mai simbolice și vibrante zone ale Istanbulului, oferă vizitatorilor o experiență unică. Această piață emblematică deține un loc special în inimile localnicilor și ale vizitatorilor, oferind un amestec perfect de istorie, cultură și modernitate. Pe măsură ce explorezi această zonă plină de viață, vei fi captivat de farmecul și energia sa unică. E centrul, are un monument prin care e marcat eroul lor național, un omagiu națiunii și spiritului ei. Aici rezolvăm și problema cartelelor, mâncăm înghețată. Învățăm să ne bucurăm de mers, de oraș, de gălăgie. Și ziua întâi a sosirii noastre se încheie, acasă. Luni, 27 octombrie, acasă e vacanță. Cei 10 temerari, însoțiți de cele două profesoare merg la Școala SEHIT ADIL BUYUKCENGIZ ANADOLU IMAM HATIP LIESI. Urcăm dealul, de la hotel, spre locație. Nu e departe, dar temerarii liceeni obosesc. Nu au deprinderea de a urca., de fapt de a face efort fizic. La școală ajungem, în jurul orei 9,00. Începem cu micul dejun, la o cantină imensă. Pe ziduri

alimente, cu ceea ce conțin. Înveți chimie, fără să vrei. Îți iei singur mâncarea, e cu autoservire și afli că tot ceea ce ai luat se mănâncă. Nimic nu se risipește. Cei care nu consumă de pe platouri, sunt pedepsiți: fac curățenie la cantină. Oricum după ce ne-a impresionat intrarea în școală, ca la hotel, spațioasă, elegantă, cu canapele și birouri cu ziduri mari, transparente, acum ne impresionează spațiul cantinei. E larg, astfel încât elevii mănâncă pachețele de acasă sau socializează. Ne ducem, în sala de conferințe. E un spațiu amplu. Aici ne întâlnim cu directorii școlii. Sunt 4 adjuncți și un director plin. Vorbim despre sistemul românesc de învățământ, despre examene. Aici, astăzi au examen toată școala, între 9 și 10, la arabă, toate elevele, indiferent de clasă. Apoi de la 11-12, au audițiile. Ne aflăm în perioada lor de evaluare. Elevii noștri conștientizează importanța studiului, notelor, implicarea. Apar apoi discuții despre distanță, călătoria noastră. Stârnim mirare, legată de ce puțini suntem, de unde venim, dar ce multe proiecte avem. Scoatem din pălărie, nu numai engleza impecabilă a elevilor, dar și toate proiectele noastre : Film making, Healthy living, acreditările, învățarea limbii chineze, prin engleză și certificatul de școală europeană. Ștefan are o replică de milioane. La întrebarea directorului, dacă tricourile pe care le avem sunt ale școlii, copilul spune, fără lipsă de modestie, doar școlile care Se respectă poartă uniforma, ca pe o identitate. Sună într-un mare fel, chiar și pentru ai noștri! Apoi ne preia Dilara, o adolescentă de 16 ani, care ne poartă prin școală. Ne întâlnim cu elevi și profesori. Zâmbim, salutăm, învățăm răbdarea și exersăm politețea. Ne prezintă toate spațiile lor de învățare: cabinete, laboratoare, sala de sport. biblioteca, sala de muzică, sala de arte plastice, sala de rugăciune. E o poveste despre spații și loc de studiu. Ne plac unele dintre ele, comparăm cu ceea ce avem noi. La sala de muzică, avem parte de surprize plăcute. Profesorul ne introduce în lumea cântecelor lor tradiționale. Geanina ia chitară și acordurile melodiei: Și totuși există iubire, se fac auzite. Glasul ei limpede ne dă o stare de bine, dar și aduce un sentiment de mândrie. Se naște orgoliul și în Luca. Ia chitară și fără nicio repetiție, asemenea fluxului și refluxului apei, avem un duet: Riptide. E o încântare. Experiența o vom retrăi în magazinul de muzică. Acolo intrăm, și încercăm instrumente, tradiționale, moderne, diferite tipuri de chitare, cu grifuri interesante. Celor doi , li se va alătura și Raul care va încerca acorduri de pe o partitură digitală. E un mod de a dovedi că telefonul e un instrument de lucru modern și accesibil. Între cele două examene, au loc exercițiile de spargere a gheții, în sala mare de festivitate. În cerc, ne jucăm cu o minge de hârtie. Ne spunem prenumele și vârsta. Apoi dansăm ca să ne mișcăm și să ne cunoaștem. Nici nu ne-am imaginat ce poate deveni o rolă de hârtie igienică. Ți se dă și rupi, două, trei, patru, bucăți, câte vrei. Apoi, ești provocat să spui despre tine atâtea detalii/ calități, câte bucăți ai. Exersezi engleza. Cei care au pasiuni comune, discută în grupulețe mici. La finalul zilei, când sunt întrebați ce au ținut minte, apar opinii interesante. Dorina și Geanina evidențiază faptul că: prietenia apare oriunde și oricând, că nu are limite, că limba nu e o piedică în a-ți face noi prieteni. Paul vorbește despre încrederea în sine. Raul subliniază că nu e bine să avem prejudecăți, să nu ne lăsăm pradă constrângerilor, să fim mai deschiși la minte. Despre ieșirea din zona de confort, vorbește Darius. Ștefan și Vlad fac portretul fetelor, observând că sunt extrem de prietenoase, extrovertiți, comunicativi. Despre noi, observă că am reușit să facem față provocărilor. Luca se încurajează: să aibă mai multă încredere în el. Ioana-Teodora evidențiază ideea că dacă noi suntem deschiși la minte și ei ne tratează la fel. Noi suntem

Co-funded by the European Union

cei care punem inutil bariere. Trebuie să le învingem. Ioana –Alexandra vorbește despre puterea celor mulți, implicare și elemente creative despre care nici noi nu credeam că le avem. După masa de prânz, jocurile se mută în curtea școlii. Inițial ne distrăm găsim d cuvinte comune: ceai, ciorbă, cafea, haide, iatac sunt doar câteva dintre cuvintele pe care româna le folosește. Apoi completăm propozițiile: mă numesc…./benim adim…, am 15 ani/ on bes yasindayim. Gheața spartă le fac pe cele două profesoare românce să părăsească zona. Încep alte jocuri: piatră/foarfece/hârtie. Cine câștigă spune la urechea celui pe care l-a învins un cuvânt, acesta îl rostește cu voce tare. Dacă a câștigat trebuie să îl mimeze. Timpul se scurge . Intrăm la o altă activitate. E despre poezie. Elevele turce au pregătite recitări, în turcă. O fac cu artă și implicare. Pe un slide apare poetul, poezia. Si apoi pe altul vin detalii legate de temă, elemente de construcție, sursă de inspirație. Cunoaștem poeți turci: Vatan, Zyia Pasha, Nazim Hiskmet, Karacaoglan. E despre patriotism, rolul femeii în societate, iubire, diferențe sociale. Noi avem filmulețele prin care prezentăm pastelurile de toamnă, cu Coșbuc, Goga, Alecsandri. Recităm, inclusiv o creație proprie-Geanina, dar și Radu Gyr. E multă emoție și mândrie, la fiecare parte. Apoi urmează o activitate pe echipe. În grupe de 4, câte doi din fiecare țară. Se scriu poeme: despre Istanbul, călătorie, toamnă și iubire. Răsplata e dată de aplauze. Și iată cum ziua de luni se termină, evident pentru noi la cină și plimbarea printre cafenelele vibrante. Marți, 28 octombrie, ni se spune că e o zi mai scurtă. Începem la fel: drumul costiș spre școală, micul dejun, apoi lucru pe ateliere. Profesorii au discuții despre examene, currriculă, mod de predare, metode de lucru. Împărtășim experiențe. Observăm. Elevii inițial merg singuri la atelierul de filigran. Apoi ne alăturăm și noi. Apar discuții despre tehnica filigramului. Este o tehnică de prelucrare a metalelor prețioase, precum argintul, în care fire subțiri sunt răsucite, ondulate și sudate împreună cu mici sfere (granule) pentru a crea modele complexe, asemănătoare dantelei. Denumirea provine din limba latină, de la "filum" (fir) și "granum" (grăunte/bob), referindu-se la firul metalic și la bobițele de metal folosite. Este o tehnică foarte veche, cu urme descoperite în **Mesopotamia** datând din jurul anului 3000 î.Hr. **Ca materiale** se folosesc în principal fire subțiri de argint, dar și alte metale prețioase. E un proces de răsucire, îndoire a unor fire, pe un model dat, pentru a forma un cadru. Se obțin ornamente și bijuterii. Pentru noi au fost pregătite niște modele. Pe o scândură tăiată dintr-un lemn, au fost bătute, la 5 cm distanță, niște cuie mici. Ele vor fi legate cu ațe., fie din cui în cui, fie aleatoriu, ca o plasă. Îndemânoși, elevii noștri termină repede niște inimi. Ajungem și noi. Ni se arată a treia tehnică, cu fir de sârmă. Din 10 în 10 cuie, de trei ori, ajutați de șurubelniță umplem modelul. Avem modele mai complexe: laleaua-simbolul lor național. Se folosesc mai multe culori. Paul se dovedește a fi deosebit de răbdător. Reușește să umple o frunză. Pentru noi, au fost pregătite două pumnale. Facem glume că dacă nu putem duce sabia lui Ștefan acasă, măcar un pumnal. În atelier au machete diverse, pe suprafețe diverse, de la lemn, la catifea. E un mod prin care și elevii noștri, la orele de educație tehnologică, ar putea fi puși la treabă. Apar discuții despre simbolurile românești. Vorbesc despre înscrisurile de pe cămășile naționale și de pe ouă. Liniile drepte orizontale, cusute pe ii, sugerează moartea, întreruperea unei etape a vieții omului, pe când liniile drepte verticale, viața. Liniile ondulate ușor ne trimit cu gândul la apă, la curățenia și purificarea pe care le aduce ea, iar copacul sau ramurile simbolizează trăinicia și viața durabilă, renașterea an de an. Spirala reprezintă eternitatea, trecerea timpului, un semn

universal al vieții și perenității sale, al energiei. Acest simbol se folosește încă din perioada culturii Cucuteni. Sursa de viață este redată prin intermediul spiralei, simbol al fecundității. Poate fi și semn dual, masculin-feminin, întuneric-lumină etc. Crucea reprezintă credința omului în Dumnezeu, însăși croiala iei având forma crucii. Simbol al vieții și fertilității, oul de Paște are înscris: crucea-jertfă și eternitate, linia-viața și sănătatea, spirala-soarele, evoluția, dintele-muntele, meseria, etc. E despre identitate culturală. Dialogul se naște din neant și este ilustrat cu fotografii despre net. Cine știe să spună povești, o face… Avem un alt atelier. Aici aflăm despre felul în care școala își deschide porțile comunității. Există un părinte voluntar, o mămică. Dumneaei vine zilnic și predă ore de gătit. E un spațiu lipsit de pretenții: masă, acoperită cu sticlă, un aragaz, la care doar mama lucrează, un dulap cu diverse ustensile, frigider. La noi, așa ceva ar închide școala. Mama ne predă, cum să facem tort. E pentru a sărbători ziua Turciei. Avem două blaturi din comerț. Îl secționează pe primul. Ne dă creme, mascarpone, fructe, fulgi de ciocolată. Se mixează, cu pașul se pune crema, se adaugă fructele, iar băieții care au vrut să fie ei bucătarii, termină tortul. E necesar să intervin. Al doilea blat e al fetelor. Acestea respectă indicațiile și prăjitura e gata curând. Urmează degustarea. E delicios. Are ciocolată cu ciocolată. Ne place. Are loc și un moment inedit. Deși am vrut să participăm la intonarea imnului de stat, în curtea școlii, suntem refuzați politicos - nu sunt pregătiți pentru noi. Dar, în momentul în care se aude imnul, mămica, ne atrage atenția. Ne ridicăm și ascultăm și noi solemn. E un mod de a respecta și de a primi respect. Astăzi terminăm mai repede, activitățile la școală. Dar mergem într-un spațiu comercial, nu singuri, ci însoțiți. Discutăm despre examene, modul de a învăța, viitor, școli. Apoi ne bucurăm de comerț. Aflăm că prețurile nu sunt așa de mici. Aproape ca la noi. Conștientizăm, când facem plata cu cardul cu bani românești. Aplicația e seacă și obiectivă. Apoi unii devin cuminți, alții rămân nesăbuiți. Aici ne bucurăm nu ne bucurăm de atmosferă: baclava, sarailii, înghețată, covrigi. Toate au farmecul și locul lor. Seara e cu și despre un alt kebab. Învățăm să mâncăm cu frunze, ne pătăm, ne ia foc gura de la iuțeala sosurilor, ne dregem cu ayran, bem ceai de bergamotă. Experiențe. **Miercuri** e ziua Turciei. Dis-de-dimineață plecăm spre centru istoric. Începem să conștientizăm nu ce e aglomerația, ci mai ales un megalopolis, pe două continente. Mergem mult, vreo două ore, dar ajungem la timp. Trecem pe lângă Hagia Sofia, construcție emblematică. Cozile lungi, tarabele cu fructe, înghețată și mirosuri ne dau o stare de exaltare. Ne convingem că nu pierdem vremea. Nu stăm la coadă. Vrem să profităm. Intrăm în Palatul Topkapi, fosta reședință a sultanilor otomani. Sunt porți impresionante, păzite de ieniceri îmbrăcați de epocă. Numele vine de la poarta cu tunuri. Palatul a suferit numeroase modificări. Astăzi e muzeu. Prima curte a palatului cuprinde zidurile exterioare ale complexului și clădirile din ansamblul lor. Intrarea în curtea palatului, numită Poarta Imperială (*Bâb-ı Hümâyûn*), conducea spre așa zisa Curte a Ienicerilor. Această curte este încărcată de numeroase fântâni și este cunoscută pentru faptul că aici aveau loc de obicei execuțiile. În partea dreaptă a curții se găseau grajdurile imperiale ce puteau găzdui până la 1000 de cai, iar în stânga curții se află Hagia Irene, fostă biserică bizantină devenită depozit de arme iar în prezent muzeu în cadrul palatului. Marea poartă cu cele două turnuri, numită Poarta Salutului (*Bâb-üs Selâm*) conduce către a doua curte. Aceasta este construită într-un stil medieval –Poarta mijlocie. A doua curte a palatului cuprinde sala divanului, bucătăriile, camerele grăjdarilor și ale îngrijitorilor, Turnul

Justiției și Poarta Fericirii. Sala divanului sau conciliul imperial este locul unde erau dezbătute problemele și treburile politice, unde se adunau miniștrii în prezența Marelui Vizir, unde erau primiți ambasadorii și unde aveau loc diferite ceremonii. În partea dreaptă a curții existau 10 bucătari unde lucrau aproximativ 100 de bucătari. În prezent aceste clădiri găzduiesc numeroase expoziții ale unor obiecte din sticlă și argint. Aici trecem cu brio, de grupul de români care au ghid și sunt preocupați numai de poze. Noi citim înscrisurile. A treia curte cuprinde clădirile aflate dincolo de Poarta Fericirii, fiind destinate în mare parte sultanului. Camera de Audiență era locul unde sultanul primea vizita ambasadorilor și primea deciziile luate de divan pentru a le aproba sau nu. Tot aici erau primiți de cele mai multe ori și oamenii simpli pentru a-și arăta necazurile în fața conducătorului lor. Admirăm Cornul de aur, camerele, fântânile. Evităm camera tezaurului. Iar e coadă. Dar intrăm în harem, unde avem parte de o expoziție de caligrafie. Aici aflăm povestea picăturii de cerneală care devine forma materială a spiritului divin, al creatorului. Ne bucurăm de cărți. Alte clădiri importante aflate în această curte sunt: Biblioteca sultanului Ahmad, ce conține cca. 1000 de manuscrise, Moscheea Ağas, Galeria portretelor și miniaturilor unde sunt expuse numeroase manuscrise prețioase precum cel mai vechi Coran din lume sau cea mai veche hartă completă a Europei, Orientului Mijlociu și Africii de Nord. În curtea favoritelor admirăm expoziția de costume, moda de pe vremea sultanilor. A patra curte a palatului conține clădirile din spatele palatului, cu vedere la Bosfor. E spațiul unde se fac niște poze insagramabile, deosebite. Aici se află Camera de Circumcizie folosită pentru respectivul ritual islamic, o cameră privată a medicilor unde făceau parfumuri și medicamente pentru harem. Intrăm în sala armelor. Obiectivul nostru de a vedea sabia lui Ștefan cel Mae se îndeplinește. E extraordinar de lungă, nu atât de fastuoasă ca celelalte, dar simbolizează și independența și cuvântul dat și neatârnarea. Aici timpul se scurge încet. Am sat aproape 5 ore. La ieșire, ne răcorim cu pepene. Am învățat să împărțim. Trecem prin piața mare. Cu un ușor dispreț, nu știu dacă e al turcului sau al bărbatului, însoțitorul nostru, domnul Tucai vorbește cu dispreț despre hamamul lui Hurem. Din nou arhitectul Mimar Sinan e cel care a gândit baia proiectată pe principiile musulmane, e un centru de spa. Trecem, e o experiența care nu își are acum nci timpul, nici locul. Ne ducem la Moscheea albastră. Moscheea lui Ahmed I, cunoscută în toată lumea ca Moscheea Albastră din Istanbul, datorită celor aproximativ 21.000 de panouri interioare de faianță, în majoritate de culoare bleu, este impresionantă prin mărime. S-a dorit mult mai impresionantă decât Hagia Sofia. Curtea interioară are aproximativ suprafața corpului principal, fiind înconjurată de o serie de arcade cu boltă (*revak*). În centrul curții interioare se află o fântână hexagonală, relativ mică față de dimensiunile curții. Poarta mare a curții, diferită din punct de vedere arhitectural de restul arcadelor, cuprinde un semi-dom cu structură de stalactită și un dom de dimensiuni mici. În cadrul intrării din partea de vest a curții se află un lanț masiv de fier, așezat astfel încât sultanul, singura persoană care avea dreptul de a intra în curtea moscheii pe cal, să fie nevoit să își plece capul de fiecare dată când avea să între în moschee. Gestul avea un rol simbolic, de smerenie a conducătorului în fața divinității. La ieșire dăm peste **Coloana lui Constantin**, un degetar de piatră, o construcție comemorativă ridicată în forumul chiar pe timpul domniei lui de Constantin cel Mare. În fața monumentului de peste 16 secole facem o poză. Ne e foame. Trecem pe lângă Bazilica de apă. E lăsată și ea în urmă, coada e iarăși imensă. Intrăm în

grădinile seraiului. Totul te incită la o plimbare. E ca și cum în straie moderne, oamenii seraiului se plimbă. Domnul Tucai ne duce spre o străduță, cu iz de bazar să mâncăm. E o terasă, cu vreo 4 mese afară, meniu afișat pe fațadă. Nu încăpem toți, dar ni se face loc imediat. Bănuim că Tucai e proprietar. Alegem, altfel de kebab și salate și ceai și ayran. Mâncăm. Tucai a renunțat la palton, a gătit și ne-a servit. Băieții mici, nu mănâncă tot din farfurie. Au masa lângă geamul bucătarului. Acesta iese și începe să îi certe fiindcă nu au terminat din farfurie. Băieții se execută și nu lasă nimic. Apoi, în pas săltăreț, mergem spre port. În Marele Bazar e închis. E Ziua Națională! Acolo avem niște revelații: ce aglomerat e portul, câtă forfotă. Și că Tucai e un nume. Nu arată nimic, poate doar o siguranță aparte. În port, numai covor roșu nu a avut. Ne-a vorbit despre afacerile lui din țară, despre legături. Orașul are mai multe porturi importante, cele mai notabile fiind **Galataport**, un complex modern de croazieră și divertisment, și **Yenikapı**, un port istoric cu un important sit arheologic. Galataport combină un port de croazieră cu muzee, magazine și restaurante, în timp ce Yenikapı este un vechi port bizantin unde au fost descoperite numeroase nave naufragiate, fiind și un loc de desfășurare a evenimentelor publice. Noi plecăm din Galaport, cu Iona, vasul nostru de croazieră. O excursie cu vaporul pe strâmtoarea ce leagă Asia de Europa, este o experiență populară în Istanbul care poate include tururi de zi, croaziere la apus sau croaziere cu cină și spectacole. Am admirat repere importante precum Palatul Dolmabahce, Moscheea Ortakoy și podurile Bosforului, Turnul Kulesi, Fortăreața Rumeli, valurile albastre, pescărușii, soarele. Cel mai interesant era că nu știai dacă ești pe Marmara sau pe Marea Neagră. Spectacolul a fost dat de papagal. Un fotograf și familia lui își câștigau existența făcând poze, cu o înaripată. Știam că asta înseamnă bani. Ne-am lăsat duși de distracție, astfel încât la final am dat 150 de Euro. Vorba lui Gabi, pozele le păstrăm… La debarcare, am luat din nou feribotul. Am trecut, din nou marea cu minivanul. Ne-am bucurat iar, chiar dacă pentru o poză pe vapor, avem unii dintre noi niște blugi uzi… Seara a fost cu mâncare italienească, dar prăjituri și ceai turcesc. Poate am avut o urmă de regret că nu am intrat la Basilica Cisternă… Joi, din nou incursiune cu istoria Turciei. Vizităm partea asiatică. Mergem pe colina Uskudar să vedem **Moscheea Çamlıca**, cea mai nouă dintre marile moschei din oraș, depășindu-le ca dimensiune pe cele din perioada clasică otomană, inclusiv Hagia Sophia. Numele de *Çamlıca* dat moscheii vine de la colina respectivă, cuvântul turcesc *çam* însemnând pin. Este un edificiu de mari dimensiuni și cuprinde un întreg complex de clădiri. Printre acestea există un muzeu, o galerie de artă, o bibliotecă, o sală de conferințe, o grădiniță și un spațiu subteran destinat parcării autovehiculelor. Inițial intrăm la muzeul islamului. Aflăm că palatul de piatră a aparținut lui Ibrahim Pașa. Astăzi, muzeul găzduiește cea mai bogată colecție de covoare din lume, produse în Anatolia în secolele al XV-lea, al XVI-lea și al XVII-lea. Sunt de obicei ornamentate cu figuri geometrice, desene cu flori și animale. Colecția impresionantă de articole include articole islamice, cum ar fi Coranele vechi, documente vechi din Damasc, țiglă Kaaba și picturi de artă islamică care arată exemple fine de caligrafie de artă islamică și cât de detaliată este. Există tablouri cu semnăturile sultanilor, daruri pentru supușii vrednici. Apar obiecte de război, corturi din expediții. Dar ceea ce a fost impresionant a început treptat. Există o masă rotundă, de unde spre cupolă se proiectează desenele fiecărei moschei importante din oraș, și cum se aud rugăciunile. Apoi apar tuburile, sub care poți asculta sunetul muzicii. Senzația e identică cu cea de la muzeul din Budapesta. Impresionant însă a fost însă spectacolul creației. 17 proiectoare spun o poveste, timp de 30 de minute. Într-o sală goală, cu pereți albi, și 4 piloni. Deodată totul devine negru. E liniște și întuneric. Apoi, vedem inițial un punct. Fu prăpastie, genune, fu noian întins de ape? N-a fost minte pricepută și nici

ochi ca să priceapă. Haotic, punctul se zbate bezmetic. Apoi punctul se rotește în jurul proprie axe, apar linii, care te fac să amețești și tu omul de rând te prăbușești. Faci parte din linii ce taie negrul. Apoi apar forme de relief, peste care încep să crească vrejuri, frunze. E verde, e roz, e galben. Apare vegetația, apoi insectele, apoi animalele. Vezi apele, cerul, pământul, întregul. Nu e o planetă anume, ci un întreg univers. Simți că faci parte din creație. Te trec fiorii, ochii se umplu de lacrimi. Auzi sunete, vezi păsări ce zboară, pare că și mirosul e acolo. Apoi, din nou, totul se rotește. Umbra ia din nou stăpânire culoarea. Totul devine roșiatic, bordo, mov și negru. Frumosul a dispărut. Am fost martorii nașterii, evoluție și stingerii universului. Dacă la Topkapi, am avut parte de ideea că o picătură de cerneală e forma materială a cuvântului divin, acum am trăit creațiunea: haosul primordial, nașterea, evoluția și stingerea universului. Mintea mea era la poemele eminesciene. Și Luceafărul și Scrisoarea I. A fost mai mult decât impresionant. A fost o experiență pe care oricând, oriunde aș retrăi-o. A fost o alergare a sufletului pe coridoarele imaginației. Afară, ne-am bucurat de un ceai, de soare, de grădini, de panorama peste Bosfor. Ne-am îmbarcat în microbuzul care ne-a dus pe străduțele pline de culoare de pe malul Bosforului. Sunt strâmte, pline de clădiri vechi, de porți arcuite, de plante agățătoare, de cafenele și restaurante, de liste de bucate. Aici conștientizăm că celebrele sarmale, nu sunt o marcă românească, ci una din zona Balcanică sau chiar din Constantinopol. Mă întreb, dacă pe aici au trăit fanarioții care au adus bune și rele în istoria românilor. Admiră, apa, limpezimea și turcoazul ei. Vedem poduri, ne scăldăm în soare și ne înfrigurăm, când umbra și marea ne duc pe o cărare, spre reședința de vară a sultanilor. **Palatul Beylerbeyi a fost** construit intre 1861 si 1865, și este mai mic si mai puțin extravagant decât alte palate ale Istanbulului. Așa spune ghidul. Realitatea a fost însă copleșitoare, luxul și opulența au fost la cote înalte. Pe lângă policandre, lumânări, uși, covoare, vase, mobila europeană, te ducea bine spre alte vremuri. Chiar daca inițial a fost construit doar ca reședință de vara a sultanului, a devenit centrul unei povești „scandaloase”. Se spune ca Eugenie, soția lui Napoleon al III-lea, a avut o aventură cu sultanul Abdulaziz, cel care e ordonat construirea palatului. Tânără și frumoasă, împărătesei Eugenie îi plăcea să fie sfidătoare. Iar sultanului îi plăceau arta, luxul si… femeile frumoase. Oricare ar fi legendele țesute în jurul acestui palat, o plimbare prin încăperile ți grădina învie măreția unor vremuri demult apuse. Pentru mine, salonul de marmură albastră a fost revelația. Nici măcar nu știam că există așa ceva. Dar am fost înmărmurită de frumusețea, măreția și delicatețea pietrelor. Am admirat salonul de ceai, ale cărui ferestre erau spălate de valurile Bosforului, am cântat la o harpă imaginară a pădurii de bambus. Și totuși…La intrarea, în palat, scările erau păzite de statuile a doi lei tineri. Leul a fost mereu simbol al puterii. Are o dublă accepțiune: ca animal solar e luminos, suveran. Ca animal nocturn, e simbol al inconștientului, visului, relevarea adevărului. E echilibru, prudență, armonie, curaj, noblețe, regalitate. Apare în toate religiile, fiind asociat cu cel care veghează și vede tot. Pentru alchimiști e diversitatea, tentație, forță. În vis, e pasiune și emoție, autoritate, reîmprospătare, regenerare. Toate aceste lucruri erau însumate în animalul frumos de o candoare sublimă. Apoi, de pe trepte, văd leoaica. Nichita își face simțită prezența…Leoaică tânără, iubirea. Pare că poemul aici capătă contur. Se materializează. O vezi cum se mișcă. Nu sare, ci merge, cu pași leneși grațioși. E cu spatele la mare. Pândește… E încordată. Vrea să își înfingă colți albi...în orice pradă, în oricine îi încalcă autoritatea, în toți cei care nu îi acceptă măreția, îi ignoră frumusețea. E tânără, nesăbuită. E un animal feroce, gata să se impună. E regina care impune și așteaptă respect. Cel pe care îl marchează se schimbă. La mine, nu e o rană fizică, ci una mai degrabă psihică. Îmi place ceea ce văd. Îmi zic, de pe scări, dintre lei, la stânga, leoaica tânără, la dreapta, mama-leoaica ce își hrănește puii… Îmi zic, leoaica arămie, e un pericol mai mare, nu pentru că are experiență, ci sigur pentru că va sări să își apere pui. E imaginea oricărei femei, cu atât mai mult a sultanelor imperiului care își apără pruncii. Plimbându-ne pe alei, dinspre mare, spre pădurea de bambus-simbol al armoniei, bunăstării și sănătății, citind despre plantele care au fost plantate, aici pentru bunăstarea trăitorilor din palat, ajung lângă cea de-a doua leoaică. E un cuib, un loc în care mama

alăptează pui. Postura leoaicei pare a fi grijulie. Și… văd expresia…durere, agonie, ultimele clipe de viață. Mă uit dincolo de labele puternice. Acolo e leoaica rănită de niște cactuși. Aceștia par să îi sugă sângele. Depărtarea arată niște pui, realitate evidențiază o tortură. Mă simt copleșită. Mi se pare o impietate să o fotografiez. Mă simt legată de vietatea care a murit. E nedrept. E vorba de ceea ce se întâmplă în viață, e o imagine care mă ajută să trec peste o punte. Am frisoane…Leoaica… mi-a sărit … încă o vreme și încă o vreme….Ieșim. Ca să sedimentăm idei, momente, gânduri, ca să scăpăm de poveri, stăm pe băncuțele de pe malul mării. Apa, pescărușii, valurile, mulțimea, podurile, mașinile, toate schimbă stări de spirit. Din nou, în minivan. Avem parte de o nouă surpriză. Gabi e cea o care primește. Ne oprim la vreo 50 de metri, pe malul mării ca să admirăm Turnul Fecioarei. E prilej, nu doar de fotografii, ci și de poveste. Unui împărat la nașterea fiicei i s-a prezis că aceasta va muri mușcată de un șarpe. Să își protejeze copilul, tatăl construiește pe mare. Fata acolo e protejată. La 18 ani, primește un coș de fructe. De acolo iese un șarpe ce o mușcă. Vorbim despre destin, protecții părinților, griji, frici, surse de inspirație. Supranumit, în Antichitate Turnul lui Leandru, aflăm și povestea de iubire nefericită dintre un tânăr sărac și o preoteasă a Afroditei. Ca să ajungă la ea, de pe malul european al Dardanelelor, Hero, aprindea o lampă. Cei doi s-au întâlnit o vară întreagă. Tânărul a înotat spre fată, călăuzit de lumină. Când într-o noapte o furtună a stins lumina, tânărul s-a înecat. A fost far, astăzi e restaurant. Vremuri și povești. Povestea noastră continuă, din nou pe tărâmul kebabului. Am învățat că ne ajunge o porție la două fete. Lângă Tucai, îl degustăm cu pizza turcească. De aici mergem la un centru de excelență, așa numesc ei un palat al copiilor. Aici se derulează diverse activități: pictură, robotică, sport, șah, muzică, etc. Ne întâlnim cu profesori și elevi. Vorbim despre aprofundarea cunoștințelor. Intrăm în sălile de clasă. Sunt grupuri de elevi, cei mici, sau lucrează individual-la fizică sau pictură, ori în grupe de doi, la șah, ochelarii VR. Facem comparații, ce avem noi, ce au ei în plus. Întâlnim un maestru care antrenează doi pușți de vreo 10 ani. Participăm la un atelier de pliere a hârtiei. Învățăm să facem un alt model de avion. Respectăm pașii: Se pune hârtia pe o suprafață plată în orientare orizontală, astfel încât marginea superioară să acopere marginea inferioară. Se asigură că liniile sunt drepte și precise; Se deschide hârtia pliată și se pliază marginea inferioară spre interior, astfel încât să atingă linia de pliere. (Amintește-ți să menții liniile drepte); Se pliază din nou hârtia pe liniile anterioare, marginea inferioară spre interior; Acum ambele pliuri împreună pe linia de pliere din mijloc, creează un triunghi. Aceasta va fi partea din față a avionului tău; Se pliază marginea lungă a părții din față a avionului în sus, astfel încât să formeze o aripă. Este important să te asiguri că plierile sunt drepte; Se deschid aripile și se faci să zboare. Se lucrează avioane colorate. Vreo 10. Apoi începe un concurs. Pe coridorul școlii sunt lansate. Se vede cât de încrezători sunt ai noștri. Competitivi, se cred învingători. Dar gravitația și forța de împingere și chiar îndemânarea își fac simțită prezența. Apar primele rateuri. Câștigătorul primește un măr! E o adaptare la mediu. Profesorii discută despre proiecte, despre facilitățile Erasmus. Simțim nedumerirea: școala mică de sat, atât de departe de oraș, de aeroport și atât de activă. Din nou simțim că suntem apreciați ca indivizi și nu ca o comunitate. Asta e!. Pentru fiecare e loc sub soare! Avem drumul nostru… Ne oprim la un magazin de dulciuri și ceaiuri, mult mai ieftin decât la alimentară și bazar. Suntem serviți cu diverse lucruri. Gustăm, nu nou, ci ceea ce deja știm că ne place. Cumpărăm și un caiet, niște panglică. Am uitat acasă mărțișoarele, ca să le putem oferi elevelor. Așa că se scriu scrisori, destul de multe și particularizate. Se împărtășesc idei, gânduri. Totodată pe ultima zi avem materialele din țară, dar avem nevoie de jurnalele fiecărei zile.

Sarcinile au fost date luni: Ioana Bârsan face jurnalul video al zilei de duminică, Gabi Kovacs, al zilei de luni, Paul marți, Geanina miercuri, Raul joi, Luca vineri. Lucrează în echipă, mai ales, atunci când termenul e strâns: o oră. Apoi socializează, râd, fac o petrecere în camera fetelor. Primesc și o morală pentru un limbaj mai puțin cazon. Dar, una peste alta ziua plină se termină. Vineri, începe după micul dejun. Am ajuns repede la școală, iar bucătarul nu terminase omleta. Oricum brânza, roșiile, untul și dulceața ne-au fost mereu pe plac. Din nou ele, fetele școlii, au examen. Noi ne ducem spre zidul Erasmus. Cum tocmai era semănată iarbă pentru gazon, ni s-a schimbat locația. Ne-am pus șorț cu mesaje green, am luat căruciorul ce vopsea, pensulele, creioane, și am discutat despre compoziție. Așa a apărut ideea să facem un munte care se reflectă în mare. Dar muntele nu trebuia să fie simplu. Crestele lui să definească spațiul mioritic, alternanța deal-vale, să conțină și Piatra lui Solomon, din Ceahlău și sfinxul din Bucegi. Însumate, toate cele trei provincii istorice să fie prezente. Apoi apa să fie Marea Neagră. Am dat de undele ei și în Bosfor-Dardanele. Se vorbește și de un copac. Când elevul nu ascultă, o dăm un pic cu oiștea de gard. Silueta trunchiului strică un pic compoziția. Ramura a fost rotunjită, un soi de protecție, a desenului. Creionează, fără să conștientizeze legenda copacului, visul sultanului. Se spune că într-o noapte, pe când Osman dormea în casa Șeicului Edebali, a visat un vis fantastic : se făcea că din pieptul șeicului a ieșit luna plină și a intrat în pieptul lui Osman, din care a început să crească un copac imens. Era viitorul Imperiu Otoman. Imperiul își va întinde granițele, atâta cât de mare va fi umbra. Urmând acest vis, Baiazid va ajunge să se lupte la rovine cu Mircea cel Bătrân, episod surprins de Eminescu, în Scrisoarea III. E din nou prilej de poveste. Apoi noi suntem 10 elevi. Școlii turce i-am dăruit un tablou cu flori de colț. Picturii îi inserăm 10 floricele galbene. Undeva în munți, pe vremuri trăia o regină. Acesteia i-a plăcut un tânăr păstor. Cum tatăl fetei nu a fost de acord cu relația moștenitoarei tronului cu un om simplu, îl prinde pe băiat și îl zidește într-o peșteră, fata când află adevărul se duce la gura grotei, plânge, iar locul unde cade picătura, apare o floare, gingașă. Ea va crește doar pe cele mai sălbatice piscuri. Ale noastre rămân mărturia trecerii pe acolo. Semnăm în harta României cu LTC. Ne jucăm și cu steagul țării: Scriem cu roșu în turcă, cu galben în română, pe fond albastru: Din Carpați, în Anatolia, aceeași inimă bate!. Ca să înmuiem liniile gri și albastre, cu pensula, cu verde, facem brazi. Pictează Geanina, Ioana și Ștefan. Ceilalți, fie ne dăm cu părerea, fie încercăm și renunțăm, fie ștergem bețe, pensule, amestecăm vopsea. Regretăm că nu ne-am luat mănuși de protecție. Noroc, că în rucsac, Darius are penurie de șervețele. Pe teren unii joacă o miuță, alții mângâie pisici, alții intră în jocul clasei a 3-a, și răspund la întrebări: nume, vârstă, preferințe, mâncare, culoare… De fapt, cele mici au o provocare, de la profesorul de engleză. De altfel, am aflat că cei care implementează programul Erasmus sunt doar ei. La noi e diferit. Când pictura e gata, vin și alți parteneri de-ai lui Fatih, un profesor și un student de la o școală din Irlanda. Facem o poză multinațională: români, turci, talieni, indieni. Erasmus e și despre acceptare, înțelegere, diferențe culturale, experiențe. Mergem în sala festivă, un vis irealizabil al școlii noastre. Aici începe spectacolul. Fiecare va prezenta țara, noțiuni geografice, istorice, monumente ale naturii. Apoi un material cu localitatea: suntem mici, în comparație cu Istanbulul, dar facem față. Apoi prezentăm elemente de identitate culturală. Urmează imaginea școlii. Ne lăudăm cu sălile, rezultatele. O fac ș ei. Primim certificatele. Sunt prezentate filmele

zilelor cu activități. Și noi avem material și fetele din Turcia. A fost una din cele mai productive întâlniri. Se vede că avem experiență. La masă degustăm sarmalele lor, aduse de o elevă. Ne bucurăm. Împărtășim idei. Apoi, profesoarele merg să rezolve actele: Europassuri, parteneriatele, diplomele. Verificăm. Vorbim despre parteneriate. Între timp elevii încing dansuri, fac glume, petrec. E interesant. Și totuși timpul se scurge inexorabil. Ne luăm rămas bun!. Plecăm din școală. Facem ultimele cumpărături. Constatăm că bagajele vor fi o problemă. Seara mâncăm din nou, pe săturate. Elevii bâzâie. Bănuim cu Gabi că vor ceva. Se cer la magazin. Au nevoie de apă. Mergem și noi. Când ne văd, printre rafturi o cotesc, spre congelatoarele cu pizza. Deși sunt plini, cumpără pizza congelată. Și sucuri. Și ceai. Are loc o mică morală. E despre risipă alimentară, respect și comunicare. Nu înțeleg mare lucru. Deși au crezut că noi nu știm, au făcut un chef, în liniște. Sâmbătă, e plecarea spre casă. Avem autobuzul la ora 7, seara. Peste zi trebuie să umplem timpul. Din nou ajungem la Hazer Baba, bazarul cu dulciuri și mirodenii. Evident, în bagajele deja supradimensionate se adaugă ceaiuri, pahare, ultimele cadouri. De aici, mergem pe malul Bosforului. Facem fotografii vilelor și conacelor pe care noi le vedem în filme. Admirăm transparența apei. Trecem pe lângă tarabele cu kumpir. În Besiktas-Ortakoy putem încerca această mâncare. E cartof copt, umplut cu tot felul de ingrediente. După gătirea la cuptor pentru cel puțin 2 ore, exteriorul cartofilor trebuie să fie moale la interior și crocant la exterior. După ce sunt scoși din cuptor, se vor putea pune ingredientele dorite în ei. Înainte de a pune ingredientele, cartofii se taie în jumătate, se pun în ei unt și brânzeturi topite și se transformă în piure , în care adaugi de la cârnați, salate rusești și italiene, aperitive turcești speciale, ciuperci, ardei prăjiți, măsline și ingrediente similare. Pentru noi e prea mult. Am mâncat de două ore. Ar fi fost potrivite, după prânz. Ceea ce însă ne duce în lumea comerțului, a mirodeniilor, a aromelor, e Marele Bazar. Nu mă deranjează mulțimea, forfota. Intrăm în **Marele Bazar**, una dintre cele mai mari și mai vechi piețe acoperite din lume. Aici, nucleul celui mai mare centru comercial al lumii, e construit, în jurul Bazarului de Bijuterii. Nu e despre opulență, ci despre tradiții, familie, continuitate, noblețe. Vitrinele sunt pline de strălucire, modele, atracții. E nu doar lux, ci tradiție. Știu că ne putem pierde. Copiii nu au răbdare, noi avem alt ritm. Ne dăm întâlnire și plecăm fiecare în legea lui. Și evident că ne pierdem unii de alții. E așa de interesant aici, că nu vom avea timp să vizităm Muzeul de Arheologie. Fiecare mai adaugă ceva în tolba lui cu amintiri și cumpărături. Nu știu trăirile copiilor, le știu pe ale noastre. Eu am făcut un ritual de exorcizare: mi-am impus să nu cumpăr nimic. Am mers cu mâinile în buzunar. Gabi, în schimb cade în patima cumpărăturilor. Cert este că mâncăm cel mai bun rahat de până acum. Își justifică și prețul..1,5 kg=350 de lei. E deosebit, prin aromă, textură, consistență. Noi, cele două ne oprim și la o cafenea. Loc, nu e decât în fața vitrinelor cu prăjituri. Comandăm un cataif. Este un desert tradițional din bucătăria orientală și mediteraneeană, preparat dintr-un tip specific de aluat sau fidea foarte subțire, asemănătoare unor tăieței fini, crocanți. Al nostru e cu fistic, miere și înghețată. E delicios. Cum nu mai avem timp de altceva, aglomerația nu ne dă prilej să mai ajungem și la muzeu, în parculețul de lângă bazar, găsim o tarabă, de unde luăm cornuri, pe post de prânz. Mâncăm sub razele blânde ale soarelui, sub ochii ageri ai pisicilor vagabonde, privind la un parfumier ambulant. Pe o tarabă ca un raft de bibliotecă, îmbrăcat cu caftan și fes roșu, cu barbă căruntă, vânzătorul pare desprins din perioade străvechi. Te

ademenește cu miros de mosc, de orhidee. E un parfum dulceag, ce te duce spre misterul poveștilor Șeherezadei. Apoi, în apropiere e o altă moschee. E o ultimă incursiune în religia islamului. Moscheea lui Baiazid al II-lea are o curte mare cu portaluri și coloane pe fiecare parte a intrării. Coloanele sunt în număr de douăzeci și sunt din porfir și granit, fiind luate de la ruinele bisericilor antice. Interiorul ei este inspirat după Hagia Sofia, construit la o scară mult mai mică. Iluminarea se face cu ajutorul celor douăzeci de ferestre de la baza cupolei centrale și a celor șapte ferestre de pe fiecare semidom, iar clădirea este susținută de niște coloane sculptate și decorate. În spatele moscheii există o mică grădină unde se află mormintele Sultanului Baiazid al II-lea, fiicei sale Selçuk Hatun și a Marelui vizir Koca Mustafa Pasha Resid. Prindem și o chemare la rugăciune și vorbim despre museini și dervișii. Apoi avem o altă descoperire. Dăm peste buchiniști. Poate că nu putem achiziționa cărți, nu știm literele, dar comparăm prețurile cărților în engleză, cu cele din România. Admirăm stampe, peneluri, cerneluri, teracote și tablouri. E o lume magică a simțurilor, minții. Te bucuri de lumea pe care o generează. Își reamintești că vii dintr-o cultură orală, transmisă prin viu grai. Își vin și idei antreprenoriale: să faci stampe, folosind inclusiv AI pentru a promova spiritualitatea românească, spațiul mioritic, imaginea uriașilor din basmele românești. Ai nevoie și de un spațiu de promovare, un vad. Seara te urci în același autobuz. Mai scurtă pare calea… Revii în țară. Te urci, la București în microbuzul școlii. Zbori pe Valea Prahovei. Oprim la un Han cu nume interesant: Cotul Donului, dar constați că suntem închistați în trecut, fără să aducem un element de modernitate. Hanul e ponosit, mizer, pisicile lasă păr, iar omleta e mult prea simplă, față de cea din Istanbul. și mai scumpă…La prânz, ajungem acasă. De luni, din nou la școală…

P : Fișe cu activități, realizate de elevi în cadrul proiectului: Caligrame, știri false, inteligențe multiple:

